

Данило
ЯНЕВСЬКИЙ

Проект «УКРАЇНА»

*Відомі історії
нашої
держави*

Харків
«ФОЛІО»
2014

ПРО КОГО І ПРО ЩО ЦЯ КНИГА?

Ця книжка — про держави, які від середини X ст. н. е. існували на землях сучасної України.

У різні часи одні землі нашої держави були «афілійовані» або увіходили до складу (як сказали б тепер) найпотужніших світових імперій — Східної Римської (Візантії), Чингізидів, Османів, Романових та Габсбургів.

Деякі з них утворювали Руське королівство (лат.: Regnum Russiæ). Інші, а інколи й ті самі території були як самостійними князівствами, так і органічною складовою частиною Великого князівства Литовського, згодом — Речі Посполитої. Річ Посполиту у нас за

звичкою називають «Польщею», що не зовсім коректно, точніше — зовсім некоректно. Адже «Річ Посполита» (лат.: Res Publica, пол.: Rzeczpospolita, рус.: Річ Посполита) в перекладі сучасною українською не що інше, як «Спільна справа». «Спільна справа» трьох народів — руського (не російського!), литовського та польського. Політичний провід

цих народів і утворив Рес Публіку — «двоєдину державу трьох народів», яка проіснувала майже 300 років і справила колосальний вплив на розвиток тогочасних і українців, і литвинів, і поляків, і євреїв та інших народів, які споконвіку жили на тих землях.

Ця книжка — про держави, які від середини X ст. н. е. існували на землях сучасної України.

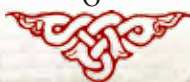

Саме приналежність до тих чи інших державних утворень та міждержавних об'єднань визначили структуру цього тексту. Тексту, в якому ви не знайдете ніяких сенсацій чи, приміром, нових, раніше не відомих фактів. А знайдете викладені у хронологічному порядку всім давно і добре відомі події, наслідком яких стало, зокрема, формування спільноти, яка сьогодні має назву «громадяни України».

Позаяк справжня наука, як казав Дмитро Менделєєв, починається там, де починаються виміри, цей текст є також виміром, але не арифметичним, а історичним. Він є визначенням основних понять та систематичним викладом основних подій, які відбувалися на сучасних українських землях та суміжних з ними від середини X ст. і до проголошення державної незалежності України 24 серпня 1991 року.

Перша його частина нагадає читачам про події від середини X ст. до об'єднання 1386 р. Королівства Польського та Великого князівства Литовського (до складу якого увіходила сучасна Правобережна Україна) під владою Владислава II Ягайла, великого князя Литовського, короля Польщі, володаря та спадкоємця Русі.

Друга частина охоплює події від 1386 р. до ліквідації полкової системи Гетьманщини та утворення 1781 р. Київського намісництва, яке охоплювало всю територію сучасної України від Дніпра до Збруча.

Третя нагадає про основні події на окупованих Австро-Угорщиною та Росією територіях, заселених руським/українським людом.

Четверта буде присвячена буремним подіям 1914—1921 років, тобто періоду Першої світової війни і т. зв. «національно-визвольних змагань».

П'ята нагадає про людей та події від Ризького 1921 р. миру між Польською Республікою та Радянською Росією і до початку Другої світової війни 1 вересня 1939 р.

П'ята узагальнить існуючі відомості про найбільшу

рукотворну гуманітарну катастрофу тисячоліття — окупацію нацистським та комуністичним режимами земель, заселених переважно українцями. Наслідком цієї окупації ста-

Саме приналежність до тих чи інших державних утворень та міждержавних об'єднань визначили структуру цього тексту.

ла елімінація, тобто знищення мінімум 20 млн люду, що населяв землі сучасної України.

Шоста підіб'є основні підсумки розвитку українського та інших «радянських» народів у кордонах колишньої УРСР — від дня загибелі керівника збройного національного опору Романа Шухевича до проголошення державної незалежності УРСР 24 серпня 1991 року.

ДЕ І КОЛИ ВИНИКЛА СУЧАСНА КОНЦЕПЦІЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ?

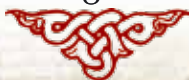
В. Татищев (1686—1750)

Відповідь на це запитання давно і добре відома. Прадідом сучасної концепції історії України був відомий кожному студентові-історикові Василь Татищев.

Нащадок смоленської гілки Рюриковичів, активний діяч революційної для Росії епохи Петра I, Василь Татищев реалізував свої непересічні талан-

**Прадідом
сучасної концепції історії
України був відомий кожному
студентові-історикові
Василь Татищев.**

ти у різних напрямках — військовому, цивільному та інших. Відзначився як економіст та географ. Заснував три міста —

«История Российская с самых древнейших времён, неусыпными трудами через тридцать лет собранная и описанная покойным тайным советником и астраханским губернатором Василем Никитичем Татищевым». Т. 1—3. Оригинал видано 1768—1843 рр.

Єкатеринбург, Перм та Ставрополь (сучасний Тольятті). 1739 р. Татищев завершив перший варіант своєї відомої «Історії Російської».

Слово «відома» вжите в цьому разі зовсім не як публіцистичне перебільшення. Татищевська версія російської історії стала концептуальною основою фундаментальних узагальнюючих творів інших класиків російської історичної науки — Миколи Карамзіна,

Сергія Соловйова, Василя Ключевського, Павла Мілюкова та інших беззаперечних для сучасної російської історичної школи авторитетів. Суть цієї версії така: Київська Русь — це «древнерусское государство», за яким настав час «феодального роздрібнення». Основний зміст цього періоду — боротьба із навалами із Заходу та «монголо-татар». Останнє завершилося встановленням «монголо-татарського» панування

